

Noetisk livsfilosofi

Et livsgrundlag baseret på nye videnskabelige opdagelser, om forholdet mellem mennesket og kosmos

Af Alex Riel

Noetisk livsfilosofi repræsenterer nye måder at leve på, som beror på tre videnskabelige opdagelser. Det er:

- *Kvantefysikkens opdagelse af, hvorledes alt i den fysiske verden er forbundet*
- *Bevidsthedsforskningens opdagelse af, hvorledes menneskers bevidstheder er forbundet på tværs af tid og rum*
- *Humaniora- og samfundsvidenskabernes opdagelse af, hvorledes menneskeheden udvikler sig evolutionært, der medfører evnen til at identificere sig med kosmos*

Dette kan kaldes for noetisk livsfilosofis tre søjler, som det noetiske menneskes overbevisninger bygger på, og som bliver grundlaget for, hvordan dette menneske lever sit liv.

Hvad er noetisk livsfilosofi?

En livsfilosofi rummer alle de bevidste og ubevidste fortolkninger, vi har gjort os gennem livet, angående hvad det er for en verden, vi lever i, hvordan man skal forstå sig selv og andre mennesker, samt hvad et godt liv er. Det vil sige: *virkelighedsopfattelse, menneskesyn og værdier.*

De noetiske filosoffer, der har traditioner tilbage til de første græske filosoffer i antikken, samt østens vismænd og mystikere, har ment, at verden primært er et bevidst og levende væsen. Disse filosoffer studerede *nous*, hvilket er undersøgelser af, hvad det er i mennesket, som gør det i stand til at forbinde sig med kosmos, og opnå viden om verden og livets mening. *Nous* kaldes her for det noetiske, og *en noetisk livsfilosofi er en virkelighedsopfattelse, et menneskesyn og værdier, baseret på indsigt i nous.*

Nogle har ment, det noetiske element var menneskets tænkeevne, andre at det var en ny intuitiv evne, eller at det var følelser eller kunsten, der forenede menneskets bevidsthed med det levende verdensalt. De ønskede ikke at skabe en ny religion, men

forsøgte at finde et videnskabeligt grundlag for at undersøge, hvad der er menneskets forbindelse til kosmos, og hvordan den kan anvendes hensigtsmæssigt. Populært sagt, forsøgte de at finde ud af, hvordan mennesket kunne komme "på bølgelængde" med kosmos for at kunne bidrage til en bedre verden.

De noetiske filosoffer prægede store kulturelle institutioner såsom kristendommen, naturvidenskaberne og samfundsvidenskaberne, særligt i deres begyndelsesfaser. Ingen af disse metainstitutioner er i dag interesseret i at inddrage overvejelser om, hvad det er i mennesket, der forbinder det med kosmos. Debatten om nous glimter ved sit fravær i det moderne samfund, hvor nous ses som et irrelevant historisk levn fra en fortid, der var præget af religiøsitet og overtro.

Det moderne menneskesyn er uden nous, men bag vores travle hverdagssystemer ligger et eksistentielt tomrum, der viser sig, når vi af og til stopper op og spørger os selv: "*hvad er det hele egentlig til for?*". Uden nous rummer verden ingen mening, eller også er mennesker afskåret fra at finde den. Vores moderne samfund kan i høj grad ses som et produkt af et menneskesyn, hvor mennesket er en fremmed, der er på en alt for kort rejse i et univers, der er ligeglad med det.

Opdagelsen af nous

Nye videnskabelige opdagelser fra kvantefysikken og bevidsthedsforskningen viser, at mennesket tilsyneladende er forbundet med alt andet i universet på tværs af tid og rum. Alt i den fysiske verden består af kvanter (kvanter: mindste kvantum energi), hvor tid, rum og lokalitet er fremtrædelsesformer, der opstår, når mange kvanter sameksisterer, men som tilsyneladende ikke eksisterer i kvanternes egen verden.

Forstil dig, at du fjernede tid, rum og lokaliserbare steder fra din hverdagsverden. Hvordan ville din verden da se ud? Det er ret umuligt at forstille sig, ikke sandt?

Derfor er fysikerne da også endt i en situation, hvor de teorier, man forsøger at forstå kvanternes verden med, er bizzarre og mærkelige. Det er, som om den fysiske verden er en fremtrædelsesform for en anden og meget anderledes verden, end den vi lever i til hverdag. Kvanteverdenen synes at rumme et enormt energipotential, der af uforståelige årsager frembringer processerne i det ekspanderende univers, vi lever i, og som har skabt de rette fysiske betingelser, for at vi kan eksistere og opleve livet. På tværs af teorierne viser der sig dog *en* faktor, som går igen. Verden synes at være forbundet via informationer på tværs af tid og rum. Det er det første videnskabelige grundlag for opdagelsen af nous og den første søjle, som noetisk livsfilosofi bygger på.

Det fysiske univers som vi kender det. Kvantevakuum rummer her et måske uendeligt energipotential, som gennemtrænger alt i den fysiske verden og måske er det element, der forbinder menneskets bevidsthed med universet. Se: *Mystik & videnskab* (2009).

Bevidsthedsforskningen omhandler spørgsmål om, hvad menneskets bevidsthed er, og hvordan den fungerer, hvor de fleste forskere fokuserer på undersøgelser af forholdene mellem hjerne og bevidsthed. I de yderste grene af dette emneområde finder man forskningen i parapsykologi. Her undersøger man, om menneskers bevidstheder er forbundet på tværs af tid og rum. Den nyere forskning, der har fundet sted på flere universiteter siden slutningen af 1970'erne, viser, at nogle mennesker formår at forbinde sig med andre menneskers bevidsthedsindhold, på måder der ikke burde være mulige, hvis menneskets bevidsthed blot er et isoleret fænomen i hjerne og krop (kilde: <http://noetic.org/research/psi-research/>). Der begynder også at fremkomme forskning, som indikerer, at mennesker kan påvirke kvanteprocesser, og dermed er døren til det andet videnskabelige grundlag for opdagelsen af nous til stede (Radin m.fl. 2012, 2013). Menneskets bevidsthed synes at være indlejret i kosmos, hvilket er den anden søjle, som noetisk livsfilosofi hviler på.

Forskning fra bl.a. Noetisk Science i USA har i over 40 år reproduceret deres resultater.

Det medfører et stigende behov for noetiske verdensbilleder, der kan gøre disse forskningsresultater mere begribelige og anvendelige. Sådanne verdensbilleder forudsætter dog, at der findes mennesker, som finder dette emneområde interessant og brænder for at undersøge det og implementere det i samfundene. Det bringer os til den tredje videnskabelige opdagelse: *det noetiske menneskes fremkomst*.

Behovet for global ansvarlighed og global identitet

Ingen synes at have holdbare løsningsforslag til, hvordan menneskeheden løser de globale udfordringer, vi står over for. Det drejer sig om, hvordan menneskeheden formår at leve fredeligt sammen, udrydde fattigdom, samt hvordan vi formår at samarbejde omkring et bæredygtigt miljø. Det synes at fordrø en global ansvarlighed, der er betinget af en global identitet, som ikke er til stede i befolkningerne eller hos beslutningstagerne i verdenssamfundet. Landenes særinteresser skygger for et samarbejde omkring hele planetens ve og vel.

Viden om hvorledes menneskeheden både fysisk og mentalt er forbundet med hinanden via kosmos, fremstår her som irrelevant, selvom resultaterne kommer fra videnskaberne.

Det noetiske menneskes fremkomst

Forskellige forskere og institutter begynder nu at opdage det 21. århundredes globale entreprenører. I det følgende vil jeg sætte fokus på resultater fra den sociologiske institution: *World Value Survey*. Men også trække på andre forskeres arbejde, der ligeledes viser en udvikling i menneskeheden, hen imod større global ansvarlighed, med behov for eksistentielt at forholde sig til livets store spørgsmål på en nuanceret måde. Den amerikanske sociolog *Paul Ray*, den amerikanske psykolog *Steven Pinker*, den amerikanske økonom *Jeremy Rifkin* samt den amerikanske psykolog *Robert Kegan*, er kilder, som jeg her sammenskriver med *World Value Surveys* resultater for at give et overskueligt overblik over forskningen bag det noetiske menneskets fremkomst.

World Value Survey (WVS) har i en periode på over 35 år undersøgt menneskehedens forandringsfaser via opinionsspørgsmål om kerneværdier på alle beboede kontinenter. Med et materiale beroende på svar fra over 250.000 mennesker mener de at se en

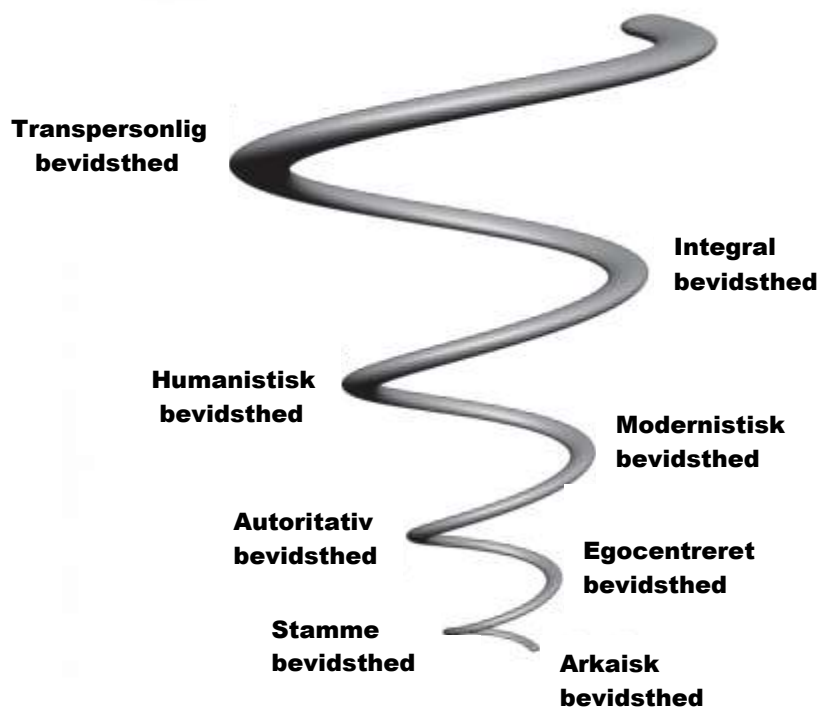
udvikling, hvor særligt de yngre generationer i velfærdssamfundene, hvor man har levet med demokrati og individuelle frihedsrettigheder i længere tid, bliver mere etiske. Det viser sig i en medfølelse med undertrykte kulturelle minoriteter, større tolerance for homoseksuelle og andre seksuelle minoriteter, samt en øget identitet med hele planetens liv, der viser sig i en interesse for økologi.

Et særligt kendetegn ved denne gruppe er også, at de ikke er tilsluttet nogen religion eller finder deres livsmening i et materielt godt liv, beroende på karrierer og økonomisk succes. De er dog heller ikke hippier, der vender disse værdier ryggen. De er ofte velintegreret i det verdslige samfund, men søger værdier, der ligger ud over dette. De begynder at søge livets mening i en integration af natur og kultur. Mange kalder disse mennesker for integrale, fordi de søger en integration af viden og erfaringer baseret på mange synsvinkler, som de sætter ind i et evolutionært udviklingsperspektiv. Jeg kalder disse mennesker for noetiske mennesker, fordi den væsentligste faktor er integrationen mellem verden og menneskets bevidsthed. De ses nu også hos yngre mennesker og er den hurtigst voksende minoritet i demokratiske velfærdssamfund. Før 1950'erne var de usynlige i statistiker, mens de i dag udgør omkring et par hundrede millioner mennesker, der lever i mange forskellige kulturer. Det er særlig deres væksthastighed, som er bemærkelsesværdig, idet de formodes at udgøre en tiendedel af verdens befolkning omkring midten af det 21. århundrede. Historiske undersøgelser viser, at demokratiet i USA blev indført af de 10 %, der dengang havde udviklet et demokratisk sind. Da de nye noetiske mennesker samtidig er de bedst informerede mennesker på kloden, tyder det på, at de bliver det globale samfunds ledere og allerede er dets pionerer.

Denne nye gruppe mennesker har en højtudviklet intelligens og følelsesliv. De fremstår som tillidsvækkende mennesker og er gode til at omgås alle slags mennesker, og er derfor også gode til at løse konflikter. Netop fordi de ikke ser menneskers forskelligheder som polariteter, men i et udviklingsperspektiv, der rummer hele menneskeheden. De har derfor stor indflydelse på de organisationer og sammenslutninger, de indgår i, uden at de nødvendigvis behøver at være ledere. De er resultatet af menneskehedens millionårige evolutionære udviklingsproces.

Den tredje søjle bag noetisk livsfilosofi synes at være til stede, idet der nu begynder at komme flere og flere mennesker, som har behov for forskningen fra den første og anden søjle. Uden disse forskningsresultater ville noetiske mennesker ikke kunne finde noget videnskabeligt grundlag for deres overbevisninger. Blandt denne gruppe mennesker kan nogle dog føle eksistentiel ensomhed, idet de har svært ved at finde ligesindede at dele deres livssyn og eksistentielle overvejelser med. Hverken forbrugersamfundet eller trosreligionerne kan tilfredsstille deres nuancerede behov for en livsmening og et eksistensgrundlag.

Bevidsthedens evolutionære udvikling

Bevidsthedsudviklingen fra de første mennesker, via nutidens modernistiske og humanistiske mennesker, frem mod fremtidens integrale og noetiske mennesker og samfund, hvorefter udviklingen fortsætter. Fra: *Bevidsthedens evolution* (2014)

Præsentation af konceptet 'bevidst evolution'

En stor udfordring for det noetiske menneske bliver, hvordan man implementerer noetiske verdensbilleder og værdier i hverdagens levede liv.

Hvordan skal dette menneske formå at yde nogen form for indflydelse i en verden, bestående af mennesker, der handler ud fra familie-, stamme- og nationale interesser?

Her præsenteres derfor konceptet 'bevidst evolution', som er et analyseredskab til at vurdere, hvordan menneskeheden kan samarbejde optimalt i et verdenssamfund bestående af mennesker med modstridende interesser.

Konceptet 'bevidst evolution' består af 5 elementer til at analysere mennesker og kulturers udvikling i form af: *seksualitet, bevidsthedsegenskaber, livsfilosofier, livsrum og meningstilstande*. De beskrives her ganske kort (yderligere uddybning: *Bevidsthedens evolution*, 2014):

Seksualitet: menneskers seksualitet forandrer sig evolutionært fra maskuline mænd og feminine kvinder, til mennesker med både maskuline og feminine karaktertræk. Det er grundlaget for ligestillingen mellem kønnene, hvilket har haft omfattende indflydelse på demokratiske velfærdssamfund i løbet af de sidste 50 år. Seksualiteten er den type, vi er, og er det område, der forandrer sig langsomst i mennesket.

Bevidsthedsegenskaber: det er menneskets evner, der forandrer sig evolutionært fra at være styret af instinkter, drifter og etnocentriske følelser, til at lade sig vejlede af mere humane følelser og et mere komplekst intellekt. Det forandrer mennesket fra at være fokuseret på overlevelsesbehov for sig selv og familien, til at identificere sig med hele menneskeheden og alt liv. Bevidsthedsegenskaberne er vores evner, som det tager tid at udvikle.

Livsfilosofi: menneskers livsfilosofier er vores *virkelighedsopfattelse, menneskesyn* og *kerneverdier*. De rummer alle vores fortolkninger af os selv og omverdenen. De forandrer sig evolutionært, i takt med at vores seksualitet og bevidsthedsegenskaber forandrer sig. Menneskeheden har udviklet livsfilosofier fra det arkaiske urmenneske til animistiske stammer, trosreligioner, modernistiske og humanistiske demokratier. Denne udvikling har potentialet til at fortsætte mod globale demokratier og noetiske samfund.

Livsrum: her manifesterer vi vores seksualitet, evner og fortolkninger via *det subjektive livsrum* (personlige oplevelser), *det objektive livsrum* (legemet), *det intersubjektive livsrum* (kulturen) og *det interobjektive livsrum* (økosystemet). De findes på hvert udviklingsniveau i evolutionen, og viser, hvordan vores seksualitet, evner og fortolkninger skaber et udviklingsniveau i evolutionen. Her ser man, hvorledes psyken, kroppen, kulturen og sociale forhold er forbundet, og gensidigt påvirker hinanden.

Meningstilstande: mennesker oplever alt bevidsthedsindhold som tilstande. De er resultatet af oplevelse af mening. Der findes 4 meningstilstande: *normaltilstanden*, hvor vi oplever mening ud fra vores nuværende erfaringer, *forvirringstilstanden*, hvor vi oplever, at der er noget, der ikke passer med vores erfaringer, *barrieretilstanden*, hvor vi har opgivet at skabe mening med vores nuværende erfaringer, og *eurekatilstanden*, hvor vi igen har opdaget nye og mere komplekse erkendelser, som vi skaber nye erfaringer med. Det er via meningstilstandene, at vi mærker, hvordan vi har det med vores seksualitet, bevidsthedsegenskaber og livsfilosofi i de fire livsrum.

Med denne oversigt over, hvad bevidsthedens evolution indeholder, kan man begynde at analysere individer og samfunds evolutionære udvikling. Her er man nødt til at finde løsningsforslag, som passer til de tænke måder, mennesker og kulturer repræsenterer, og undgå at implementere ændringer, som stammer fra andre bevidsthedsniveauer, end dem man forsøger at hjælpe.

Udviklingen viser desuden vejen til det noetiske menneske. Dette tager tid og afhænger af, hvor i udviklingen individet eller kulturen befinder sig. Vi får her også et indblik i reelle forskelle og ligheder mellem mennesker og kulturer, hvilket er afgørende for konfliktmæglinger.

Fordi mennesker integrerer tidligere erfaringer med nutidige, rummer hvert enkelt menneske et individuelt udtryk for bevidsthedsevolutionen, og befinder sig derfor ikke

kun på ét niveau i evolutionen. Det kan også være svært at se præcist, hvor man selv befinder sig lige nu, fordi man befinder sig lige midt i sin nuværende udvikling. De fleste voksne vil dog lettere kunne se, hvor de befandt sig, da de fx var teenagere, fordi man her kan se tilbage på sit liv, og se det 'udefra' med en større livserfaring.

Bevidsthedsevolutionens 5 elementer

Seksualitet		Dominerende bevidsthedsevne	Livsfilosofi Fortolkninger	4 Livsrum		Tilstande
K-menneske J-menneske Dobbeltpolet		Intuition	Transpersonlig	Subjekt	Objekt	Normalfase Forvirringsfase Barrierefase Eurekafase ↑ Tilstandene finder sted under hele udviklingen
				Kultur	System	
I-menneske E-,H-menneske		Balance Følelse-intelligens	Integral-T Integral-I	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
Feminin pol C-menneske D-,G-, F-afvigelser	Maskulin pol	Humane følelser	Humanisme	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
		Intelligens	Modernisme	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
A-menneske B-afvigelser		Autoritative følelser	Autoritativ	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
A-menneske Maskulin pol Mand	Feminin pol Kvinde	Drifter	Egocentreret	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
		Instinkter	Stamme	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	
		Instinkter	Arkaisk	Subjekt	Objekt	
				Kultur	System	

Samlet oversigt over bevidsthedens evolution. Seksualitet, bevidsthedsevner, livsfilosofier, livsrum og meningstilstande, som de fem vigtigste emneområder i bevidsthedens evolution. For nærmere præsentation: *Bevidsthedens evolution* (2014).

Anvendelse af konceptet: bevidst evolution

Konceptet 'bevidst evolution' giver indblik i: *det man kan, det man vil, det man gør, og hvordan man har det*, med det man kan, vil og gør.

Seksuelle poler og bevidsthedsegenskaber	Livsfilosofi	Livsrum	Tilstande
Evner	Fortolkninger	Handlinger	Reaktioner
Det man kan	Det man vil	Det man gør	Hvordan man har det

Fra: *Bevidsthedens evolution* (2014)

Dette udviklingsperspektiv viser, hvad der kendetegner det noetiske menneskes bevidsthed og adfærd. Dette menneske har dog store udfordringer foran sig, fordi man er oppe imod tre dogmer, som præger nutidens videnselite og uddannelsesinstitutioner. De tre dogmer er: 1) *Det fysiske univers er dødt og virker som en maskine* 2) *menneskets bevidsthed er isoleret i hjerne og krop* og 3) *der findes ingen overordnet teori, som kan beskrive hele menneskehedens udvikling*. Det første dogme kan man kalde for *det materialistiske dogme*, det andet dogme kan man kalde for *hjernedogmet*, og det tredje for *det postmoderne dogme*.

Den noetiske livsfilosofis første søjle fra kvantefysikken viser, at verden ikke virker som en maskine, den anden søjle fra bevidsthedsforskningen tilbageviser hjernedogmet, mens den tredje søjle fra psykologi- og samfundsforskning tilbageviser det postmoderne dogme. Det burde således blot være et spørgsmål om tid, før end de må opgives.

Det noetiske menneske befinder sig således lidt foran kulturens videnselite, der overvejende er modernistisk og postmodernistisk tænkende. Samtidig vil der være religiøse mennesker, som sympatiserer med det spirituelle indhold i det noetiske verdensbillede, og som bevidst eller ubevidst forsøger at blåstemple deres egen tro med det. De er kendetegnet ved ikke at formå at tvivle på deres egne overbevisninger.

Den undersøgende og nuancerede tilgang til verden, som kendetegner det noetiske menneske, gør det i stand til effektivt at navigere mellem disse faldgrupper, og man er af samme grund forsigtig med at indgå i foreninger og sammenslutninger. På den anden side findes der ingen organisationer, som på nuværende tidspunkt, fuldstændig lever op til det noetiske menneskes idealer. Da det er svært at yde indflydelse på omverdenen alene, bliver anvendelsen af konceptet: *'bevidst evolution'* helt afgørende for, om det noetiske mennesket kan agere i nutidens verden, til gavn for alle mennesker og alt liv.

Alex Riel

noetisk@gmail.com

www.noetisklivsfilosofi.com

Kilder

<http://noetic.org/research/psi-research/>

Inglehart, R. & Welzel, C.: *Modernization, Cultural Change, and Democracy: The Human Development Sequence* (2005). Cambridge University Press.

Inglehart, R. & Norris, P.: *Sacred and Secular: Religion and Politics Worldwide* (2011). Cambridge University Press.

Keegan, R.: *The Evolving Self* (1993). Harvard University Press; Reprint edition.

Keegan, R.: *In Over Our Heads* (1995). Harvard University Press; New Ed edition.

Keegan, R. & Lahey, L.L.: *How the Way We Talk Can Change the Way We Work* (2001). John Wiley & Sons.

Keeley, L.H.: *War Before Civilization: The Myth of the Peaceful Savage* (1996). Oxford University Press, USA.

Pinker, S.: *The Better Angels of our Nature* (2011). New York: Viking.

Radin, D.: *Supernormal* (2013). Deepak Chopra Books.

Radin, D.I., Michel, L., Johnston, J., Delorme, A. (2013). *Consciousness and the double-slit interference pattern: Six experiments* *Physics Essays*, 26(4), 553-566.

Radin, D.I., Michel, L., Galdamez, K., Wendland, P. Rickenbach, R., Delorme, A. (2012). *Consciousness and the double-slit interference pattern: Six experiments*. *Physics Essays*, 25, 2, 157-171.

Radin, D.I. (2008). *Testing nonlocal observation as a source of intuitive knowledge*. *Explore: The Journal of Science and Healing*. 4(1), 25-35.

Radin, D.I. (2006). *Entangled minds: Extrasensory experiences in a quantum reality*. New York: Simon & Schuster (Paraview Pocket Books).

Radin, D.I. (1997). *The conscious universe*. San Francisco: HarperCollins.

Ray, P.H.: *The Integral Culture Survey A Study of the Emergence of Transformational Values in America*, 1996. The Institute of Noetic Science.

Ray, P.H.: *The Potential for a New, Emerging Culture in the U.S.* Report on the 2008 American Values Survey.

Ray, P.H. & Anderson, S.R.: *The Cultural Creatives: How 50 Million People Are Changing the World* (2001). Three Rivers Press.

Riel, A.: *Bevidsthedens evolution* (2014). Forlag 1dk.

Riel, A.: *Mystik & videnskab* (2009). Forlag 1dk.

Rifkin, J.: *The Empathic Civilization: The Race to Global Consciousness in a World in Crisis* (2009). Tarcher.

Rifkin, J.: *The Third Industrial Revolution: How Lateral Power Is Transforming Energy, the Economy, and the World* (2011). Palgrave Macmillan.